

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. IV. Alia difficultas resolvitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

ibi inquirere, utrum Angeli suam beatitudinem meruerint? Circa quod tres refert sententias Primam, asserentem Angelum in primo suæ creationis instanti fuisse beatum. Secundam, docentem fuisse omnes Angelos in gratia creatos, & perseverantes in illa, beatitudinem meruisse, & hanc sequitur D. Thomas. Tertiam, asserentem fuisse Angelos in puris naturalibus conditos, & conversis ad Verbum, simul collatam fuisse beatitudinem & gratiam: pro cuius sententiæ defensione refert tres modos dicendi, & solum approbat tertium, quem in objectione adduximus, non quidem ex propria sententia (elegerat enim secundam) sed tertiâ sententiâ suppositâ, quam ipse non sequebatur.

153. Dices secundò: D. Thomas ex eodem principio (nimirum quod meritum & præmium non possunt simul in eodem instanti existere) infert Christum non solum meruisse gloriam æternalem animæ, sed nec etiam gratiam, nec scientiam: Sed meritum gratiæ licet petat regulari per fidem, non inde tamen habet conditiones cum gratia incompatibiles, fides enim cum illa potest componi: Ergo incompatibilitas de qua loquitur D. Thomas, nascitur ex ratione meriti in communi, ut cum præmio comparati.

154. Respondeo, concessâ Majori, negando Minorem: nam gratia de qua loquitur D. Thomas, est gratia consummata, & in statu perfectio, qualiter fuit Christo infusa in primo instanti conceptionis: gratia autem consummata nequit cum fide componi. Item scientia de qua loquitur, est scientia beata, vel scientia infusa, quarum utraque pugnat cum fide, & cum ipsâ impossibilis est.

§. IV.

Alia difficultas resolvitur.

Dico secundò: Potuit Christus, de potentia absoluta, gratiam habitualement, & beatitudinem animæ, habitas ab initio conceptionis de condigno mereri.

155. Probatur breviter: Potuit Christus de potentia absoluta, gratiam habitualement, beatitudinem essentialem, non habitam ab initio conceptionis mereri, ut fatentur omnes Theologi: Sed coexistentia durationis non repugnat essentialiter inter meritum & præmium, ut constat in augmento gratiæ dato in præmium actuum intensiorum habitu, quod simul tempore cum præmio existit: Ergo Christus potuit, de absoluta potentia, mereri de condigno gratiam habitualement, & beatitudinem animæ, tamen illas ab initio conceptionis habuerit. Hæc conclusio magis patebit ex solutione argumentorum, ex illa enim constabit, id nullam implicare contradictionem, subindeque non esse denegandum divinæ omnipotentiae.

156. Arguunt ergo Adversarij contra istam conclusionem multipliciter. In primis enim contra illam sic insurgunt. Implicat subiectum aliquod esse in termino, & ad terminum moveri: Sed anima Christi Domini constituitur per beatitudinem essentialem in termino, & per meritum moveretur ad illam: Ergo implicat esse in primo instanti beatam, & mereri propriam beatitudinem.

157. Secundò, Non stat moveri per meritum ad beatitudinem, nisi mediante actu spei de præmio obtinendo per meritum: Sed implicat spem beatitudinis, simul in eodem instanti cum ejus fructio-

Tom. IV.

A ne existere: Ergo implicat Christum à primo conceptionis instanti esse beatum, & in eodem instanti mereri beatitudinem.

158. Tertiò, Beatitudo cum unione hypostatica per modum passionis convertitur: Ergo implicat Christum mereri beatitudinem, nisi etiam unionem hypostaticam mereatur: Sed istam mereri non potuit, etiam de absoluta potentia, ut disp. 7. art. 2. ostensum est: Ergo nec illam potuit mereri, etiam de potentia Dei extraordinaria.

159. Quartò, Non potest dari dilectio in Christo, coexistens cum visione beatifica, nisi reguletur per ipsam, vel per cognitionem illam supponentem: Sed implicat actum regulatum visione beatifica, vel notitiâ illam supponente, esse meritum beatitudinis: Ergo implicat Christum esse beatum à primo instanti conceptionis, & mereri beatitudinem. Minor patet, Major autem in qua est difficultas, sic ostenditur. Omnis actus voluntatis perit pro regula aliquem actum intellectus: Sed dilectio Dei simul existens cum visione beata, regulari nequit cognitione obscurâ fidei, cum implicet existere simul cognitionem claram Dei, & cognitionem obscuram: Ergo non potest dari actus dilectionis in Christo, coexistens cum visione beata, nisi vel visione beata, vel notitiâ scientiæ infusæ illam supponente reguletur. Consequentia patet, tres enim solum possunt dari cognitiones Dei ut authoris supernaturalis, nimirum cognitio obscura fidei, visio beata, & notitiâ scientiæ infusæ: unde si actus dilectionis à Christo in primo conceptionis momento elicitus, regulari nequeat cognitione fidei obscurâ, visione beatificâ, vel notitiâ scientiæ infusæ, necessario regulari debet.

160. Demum, Principium meriti non potest cadere sub merito: Sed gratia habitualis fuit in Christo principium meriti: Ergo non potuit cadere sub merito.

161. Hæc tamen, licet aliquid difficultatis præ se ferant, evidenter tamen non ostendunt implicare contradictionem, quod Christus beatitudinem animæ, quam ab initio conceptionis habuit, de condigno promeruerit. Unde ad primum respondeo, Majorem esse veram de motu successivo, falsam autem de motu seu mutatione instantanea; meritum autem non in motu successivo, sed in instantanea actione consistit, & ideo nulla est implicantia quod simul cum motu per meritum existat beatitudo, quæ est præmium & terminus meriti, ut liquet in merito augmenti gratiæ, quod simul cum illo existit.

162. Ad secundum dicendum quod licet de lege ordinaria Dei non stet meritum beatitudinis, absque spe illam consequendi, ostendi tamen non potest id esse impossibile de potentia absoluta: sicut de lege ordinaria, non stat meritum beatitudinis essentialis, sine actu fidei, & tamen de potentia absoluta, potest dari sine illo; & meritum beatitudinis corporis, sine actu spei non invenitur, loquendo de lege ordinaria, & tamen in Christo sine tali actu datur.

163. Ad tertium, dato Antecedente (quod plures ex Thomistis negant, existimantes gratiam habitualement, & beatitudinem animæ Christi, non dimanare physice ad modum passionis à gratia unionis) nego Consequentiam: esto enim ita esset quod beatitudo animæ Christi à gratia unionis physice dimanaret, ut proprietates ab essentia, non ideo tamen implicaret Christum mereri visionem beati-

PPpp ij

ficam, absque eo quod unionem hypostaticam mereretur: nam licet connaturaliter essentia & proprietates fiant ex vi ejusdem actionis, & ex vi ejusdem decreti, possunt tamen, de potentia absoluta, distinctas actiones & diversa decreta terminare: Ergo quamvis beatitudo consequeretur gratiam substantialem unionis, ut vera & propria ejus passio, & repugnet gratiam unionis cadere sub merito Christi, posset Christus de potentia absoluta mereri essentialem beatitudinem: gloria enim corporis non minus ad gloriam animæ sequitur, quam hæc ad gratiam unionis, & tamen de facto Christus meruit beatitudinem corporis, & non meruit beatitudinem animæ.

164. Ad quartum respondeo, negando Majorem, ad cujus probationem dico, actum dilectionis in Christo, coexistentem visioni beatæ, regulari scientiâ infusâ: licet autem talis scientia sit ex natura rei posterior visioni beatâ, & dependens ab illa, hæc tamen dependentia essentialis non est, & per consequens non implicat prius naturâ talem scientiam Christo infundi, quam lumen gloriæ, & visionem beatificam; subindeque notitiâ scientiæ infusæ, sic de potentia absoluta ad visionem præexistente, potest regulari actus dilectionis in Christo; qui cum in tali casu, etsi visioni coexisteret, ab illa nec immediatè nec mediatè dependeret, meritum illius esse posset.

165. Dices, Notitia Dei habita per scientiam infusam, anteverrens visionem beatam, & independens ab illa, necessariò esset obscura: Sed implicat obscura cognitio visioni beatificæ coexistens: Ergo implicat notitia regulans dilectionem in Christo, coexistentem visioni beatificæ, quæ ab illa sit independens. Minor patet, Major verò suaderetur. Scientia per se infusa subalternatur visioni beatificæ: Atqui actus scientiæ subalternatur, non potest esse evidens, sed necessariò est obscurus, nisi subordinetur scientiæ subalternanti, ut communiter Philosophi docent: Ergo cognitio scientiæ infusæ, non subordinata visioni beatificæ, sed independens ab illa, evidens esse non potest, sed necessariò est obscura, subindeque cum visione beatâ impossibilis.

166. Respondeo negando Majorem, ad cujus probationem, nego etiam Majorem: ideò enim Theologia nostra scientiæ beatorum subalternatur, quia habet Deum pro objecto primario, sicut scientia beatæ; & conclusiones, nempe attributa divina erga quæ versatur, primariò deducit ex divina essentia, ut cognita clarè in seipsa, vel ut cognita obscurè per fidem: scientia autem per se infusa, non habet pro objecto primario Deum, sed ens creatum, ut in se & ratione sui supernaturaliter cognoscibile, per speciem propriam illum in se repræsentantem: nec Dei proprietates demonstrat, nec conclusiones ex principiis cognitis per visionem beatificam deducit; unde non subalternatur scientiæ beatæ, subindeque præcedenter ad illam, claritatem & evidentiam habere potest.

167. Ad ultimum dicendum quod licet de facto gratia habitualis fuerit in Christo principium meriti, & necessaria ad merendum connaturali modo; de potentia tamen absoluta actus meritorij potuerunt procedere in Christo, à sola gratia unionis, & auxilio actuali supernaturalis ordinis, ut supra disp. 12. art. 2. §. 2. conclusione 3. ostensum est.

ARTICULVS VI.

An Christus gloriam sui corporis, sui que nominis exaltationem sibi meruerit?

§. I.

Error Calvini refertur, & variis Scripturæ testimoniis, nec non ratione D. Thomæ refellitur.

Calvinus lib. 2. instit. cap. 17. §. 6. affirmavit Christum Dominum, nihil sibi meruisse, nec gloriam corporis, nec nominis exaltationem, sed omnia merita sua ad nos ordinasse, omneque præmium illis correspondens, nobis contulisse, ut sic magis eximium quo homines prosequeretur amorem ostenderet; reprehendique Lombardum & Scholasticos, eosque curiositatis & temeritatis arguit, quod oppositum doceant, & Christum non solum nobis, sed etiam sibi meruisse pronuntient. Verum hæc doctrina Calvini, non solum temeraria, sed etiam proflus erronea est, & Scripturæ ac SS. Patribus apertè repugnat, unde ut confutetur, & Catholica veritas stabilatur,

Dico breviter: Christus gloriam sui corporis, sui que nominis exaltationem, sibi promeruit.

Probatum primò conclusio variis Scripturæ testimoniis, quæ illam apertè demonstrant: dicitur enim Lucæ 24. *Nonne oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam?* corporis scilicet, nam gloriam animæ à primo conceptionis momento possidebat. Ad Hebræos 2. *Vidimus Iesum, propter passionem mortis, gloriæ & honore coronatum.* Ad Ephes. 4. *Quod autem ascendit, quid est nisi quia descendit in inferiores partes terræ? Ubi ascensus in celum, descensui per humilitatem tribuitur.* Item idem Apostolus ad Philip. 2. de Christo loquens sic ait: *Humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem, mortem autem crucis, propter quod & Deus exaltavit illum, & donavit illi nomen quod est super omne nomen, ut in nomine Iesu omne genu flectatur &c.* Quibus verbis Apostolus (ut ibidem observat S. Thomas) commendat præmium humilitatis Christi, per quam meruit sibi exaltationem, quantum ad tria: nimirum quantum ad gloriam resurrectionis, ut denotatur per illa verba, *Propter quod & Deus exaltavit illum.* Quoad manifestationem suæ divinitatis, ut designant verba sequentia, *Et donavit illi nomen quod est super omne nomen.* Et quoad reverentiam totius creaturæ, ut denotant illa alia verba: *Ut in nomine Iesu omne genu flectatur, celestium, terrestrium, & infernorum.*

Nec admittenda est evasio Calvini, qui ad prædicta testimonia responderet, quod in illis solum significatur simplex affectio gloriæ corporis post mortem & passionem Christi, non autem causa meritoria. Quis enim non videat quod illa particula *propter*, quâ utitur Apostolus, causalitatem veram denotat, quæ non potest esse alia quam meritoria?

Id magis constabit ex percelebri Prophetæ Regij testimonio, qui Psalmo 109. exaltationem Christi in resurrectione & ascensione, & gloriosissimum ejus triumphum, ascribendum esse tanquam præcipuæ causæ meritorie, ipsius humiliati, laboribus, gravissimisque acerbissimæ passionis doloribus, his verbis declarat: *De torrente*